

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 23 mars 2023*

”Begäran om förhandsavgörande – Polissamarbete och straffrättsligt samarbete – Europeisk arresteringsorder – Rambeslut 2002/584/RIF – Överlämnandeförfarande mellan medlemsstaterna – Villkor för verkställighet – Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras – Artikel 4a.1 – Arresteringsorder som utfärdats för att verkställa ett frihetsberövande straff – Begreppet ’förhandling’ – Räckvidd – Uppskjuten verkställighet av det frihetsberövande straffet enligt den första fällande domen – En andra fällande dom – Den tilltalade var inte närvarande vid förhandlingen – Återkallelse av den uppskjutna verkställigheten av det frihetsberövande straffet – Rätten till försvar – Konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna – Artikel 6 – Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Artiklarna 47 och 48 – Kränkning – Följder”

I de förenade målen C-514/21 och C-515/21,

angående två beslut att begära förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, från Court of Appeal (Appellationsdomstolen, Irland) av den 30 juli 2021, som inkom till domstolen den 20 augusti 2021, i mål som handlar om verkställighet av två europeiska arresteringsorder som utfärdats mot

LU (C-514/21),

PH (C-515/21),

i närvaro av

Minister for Justice and Equality

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Lycourgos (referent) samt domarna L.S. Rossi, J.-C. Bonichot, S. Rodin och O. Spineanu-Matei,

generaladvokat: T. Čapeta,

justitiesekreterare: biträdande justitiesekreterare M.-A. Gaudissart,

* Rättegångsspråk: engelska.

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 13 juli 2022,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- LU, genom P. Carroll, SC, T. Hughes, solicitor, och K. Kelly, BL,
- PH, genom E. Lawlor, BL, R. Munro, SC, och D. Rudden, solicitor
- Minister for Justice and Equality och Irlands regering, genom M. Browne, A. Joyce och C. McMahon, samtliga i egenskap av ombud, biträdda av R. Kennedy, SC, och J. Williams, BL,
- Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom S. Grünheid och J. Tomkin, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 27 oktober 2022 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Respektive begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 47 och artikel 48.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) samt av artikel 4a i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1 och rättelse i EUT L 124, 2017, s. 37), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24) (nedan kallat rambeslut 2002/584).
- 2 Respektive begäran har framställts avseende verkställighet i Irland av två europeiska arresteringsorder, varvid den ena utfärdats av de ungerska rättsliga myndigheterna mot LU och den andra av de polska rättsliga myndigheterna mot PH, i syfte att verkställa frihetsberövande straff i de utfärdande medlemsstaterna.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Rambeslut 2002/584

- 3 I skäl 6 i rambeslut 2002/584 anges följande:

”Den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärde[n] på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande, vilken Europeiska rådet har kallat en ’hörnsten’ i det rättsliga samarbetet.”

4 I artikel 1 i rambeslutet föreskrivs följande:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen.”

5 Artikel 2.1 i rambeslutet har följande lydelse:

”En europeisk arresteringsorder får utfärdas för gärningar som enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd i tolv månader eller mer. Detsamma gäller om ett straff eller en annan frihetsberövande åtgärd i minst fyra månader har dömts ut.”

6 I artikel 3 i rambeslutet föreskrivs följande:

”Den rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten (nedan kallad den verkställande rättsliga myndigheten) skall vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder i följande fall:

1) Om det brott som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern omfattas av amnesti i den verkställande medlemsstaten då denna var behörig att lagföra brottet enligt sin egen strafflag.

2) Om det framgår av de uppgifter som står till den verkställande rättsliga myndighetens förfogande att den eftersöktes ansvar för samma gärning prövats genom lagakraftägande dom i en medlemsstat, under förutsättning att straffet, vid fällande dom, avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i den medlemsstat i vilken avkunnandet ägt rum.

3) Om den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder på grund av sin ålder ännu inte kan ställas till straffrättsligt ansvar för de gärningar som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern enligt den verkställande medlemsstatens lag.”

7 I artikel 4 i rambeslut 2002/584 föreskrivs följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder

1) om, i något fall som avses i artikel 2.4, den gärning som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern inte är ett brott enligt lagen i den verkställande medlemsstaten; när det gäller skatter och andra avgifter, tullar och valutatransaktioner får dock verkställandet av den europeiska arresteringsordern inte vägras av det skälet att den verkställande medlemsstatens lagstiftning inte föreskriver samma typ av skatter eller avgifter eller att den inte innehåller samma slags bestämmelser om skatter och andra avgifter, tullar och valutatransaktioner som den utfärdande medlemsstatens lagstiftning,

- 2) om den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern är föremål för lagföring i den verkställande medlemsstaten för samma gärning som den som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern,
  - 3) om de rättsliga myndigheterna i den verkställande medlemsstaten har beslutat antingen att inte väcka åtal för det brott som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern eller att underlåta åtal, eller när den eftersökte i en medlemsstat omfattas av ett annat slutligt avgörande för samma gärningar som hindrar senare lagföring,
  - 4) om åtal för brottet eller verkställigheten av straffet preskriberats enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning och gärningarna omfattas av denna medlemsstats behörighet enligt dess egen strafflagstiftning,
  - 5) om det framgår av de uppgifter som står till den verkställande rättsliga myndighetens förfogande att den eftersöktes ansvar för samma gärningar prövats genom lagkraftägande dom i tredjeland, under förutsättning att straffet, vid fällande dom, avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i det land där domen har meddelats,
  - 6) om den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd och den eftersökte uppehåller sig i, är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten och denna stat åtar sig att själv verkställa detta straff eller denna åtgärd enligt denna medlemsstats lagstiftning.
  - 7) om en europeisk arresteringsorder avser brott som
    - a) enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning anses ha begåtts helt eller delvis på dess territorium eller en plats som är likställd med den medlemsstatens territorium,
    - b) har begåtts utanför den utfärdande medlemsstatens territorium och åtal enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning inte är tillåtet för sådana brott, när de begåtts utanför den verkställande statens territorium.”
- 8 I artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584, som infördes genom rambeslut 2009/299, föreskrivs följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får även vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, utfärdad i syfte att verkställa ett fängelsestraff eller en frihetsberövande åtgärd, efter ett beslut när personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen, såvida det inte i den europeiska arresteringsordern anges att personen i enlighet med ytterligare processuella krav i den utfärdande medlemsstatens nationella lagstiftning

- a) i god tid
  - i) antingen kallats personligen och därigenom underrättades om tid och plats för den förhandling som ledde till avgörandet, eller på annat sätt faktiskt officiellt underrättades om tid och plats för förhandlingen, på ett sådant sätt att man otvetydigt kan slå fast att han eller hon hade kännedom om den planerade förhandlingen,
  - och
  - ii) underrättades om att ett avgörande kunde meddelas även om han eller hon inte var personligen närvarande vid förhandlingen,

eller

b) i vetskap om den planerade förhandlingen hade gett i uppdrag åt ett juridiskt ombud som antingen utsetts av den berörda personen eller av staten att försvara honom eller henne vid förhandlingen och faktiskt försvarades av ombudet vid förhandlingen,

eller

c) efter att ha delgivits avgörandet och uttryckligen underrättats om rätten till förnyad prövning eller överklagande och rätten att få delta och få själva sakfrågan prövad på nytt även mot bakgrund av nytt bevismaterial, vilket kan leda till att det ursprungliga avgörandet upphävs.

i) uttryckligen förklarade att han eller hon inte bestred avgörandet,

eller

ii) begärde inte förnyad prövning eller överklagade inom den tillämpliga tidsramen,

eller

d) inte personligen delgavs beslutet men

i) utan dröjsmål kommer att personligen delges detta efter överlämnandet och uttryckligen underrättas om rätten till förnyad prövning eller överklagande och rätten att få delta och få själva sakfrågan, inklusive nytt bevismaterial, prövad på nytt, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs,

och

ii) kommer att underrättas om den tidsram inom vilken vederbörande måste begära förnyad prövning eller överklagande enligt den relevanta europeiska arresteringsordern.”

9 I artikel 5 i rambeslutet föreskrivs följande:

”Den verkställande rättsliga myndigheten får, i enlighet med den verkställande medlemsstatens lagstiftning, föreskriva att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder är beroende av något av följande villkor:

[1] Om det brott på vars grundval en europeisk arresteringsorder har utfärdats är straffbart med fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd på livstid får verkställandet av den europeiska arresteringsordern förenas med villkoret att det i den utfärdande medlemsstatens rättssystem finns bestämmelser om att ompröva straffet - efter framställan eller senast efter 20 år - eller att tillämpa sådana åtgärder som kan ge benådning som personen är berättigad till enligt den utfärdande medlemsstatens nationella lagstiftning eller praxis i syfte att ett sådant straff eller en sådan åtgärd inte skall verkställas.

[2] När den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder för lagföring är medborgare eller bosatt i den verkställande medlemsstaten får överlämnandet underkastas villkoret att personen efter att ha hörts återsänds till den verkställande medlemsstaten för att där avtjäna det fängelsestraff eller den frihetsberövande åtgärd som dömts ut i den utfärdande medlemsstaten.”

10 Artikel 8 i rambeslutet har följande lydelse:

”1. En europeisk arresteringsorder skall innehålla följande uppgifter uppställda i enlighet med formuläret i bilagan:

- a) Den eftersöktes identitet och nationalitet.
- b) Namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den utfärdande rättsliga myndigheten.
- c) Uppgift om förekomsten av en verkställbar dom, en arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan och som omfattas av artiklarna 1 och 2.
- d) Brottets beskaffenhet och brottsrubricering, särskilt med avseende på artikel 2.
- e) En beskrivning av de omständigheter under vilka brottet begåtts, inbegripet tidpunkt och plats samt den eftersöktes delaktighet i brottet.
- f) Det straff som dömts ut, om det rör sig om en slutlig dom, eller den straffskalan för brottet som föreskrivs i den utfärdande medlemsstatens lagstiftning.
- g) Eventuella andra konsekvenser av brottet.

2. Den europeiska arresteringsordern skall översättas till ett språk som är officiellt i den verkställande medlemsstaten. Varje medlemsstat får, när detta rambeslut antas eller vid en senare tidpunkt, i en förklaring som skall deponeras hos rådets generalsekretariat förklara att den kommer att godta en översättning till ett annat eller flera andra av Europeiska gemenskapernas officiella språk.”

11 I artikel 15 i rambeslutet föreskrivs följande:

”1. Den verkställande rättsliga myndigheten skall, inom de tidsfrister och enligt de villkor som anges i detta rambeslut, besluta om en person skall överlämnas.

2. Om den verkställande rättsliga myndigheten anser att de uppgifter som den utfärdande medlemsstaten har meddelat inte är tillräckliga för att myndigheten skall kunna besluta om överlämnandet, skall den begära att utan dröjsmål få nödvändiga kompletterande uppgifter, i synnerhet sådana som rör artiklarna 3–5 och 8, och får dessutom fastställa en tidsfrist inom vilken de skall inkomma, med beaktande av nödvändigheten att iaktta den tidsfrist som anges i artikel 17.

3. Den utfärdande rättsliga myndigheten får när som helst överföra alla användbara kompletterande uppgifter till den verkställande rättsliga myndigheten.”

Rambeslut 2009/299

12 Skälen 1 och 15 i rambeslut 2009/299 har följande lydelse:

”1) Den tilltalade personens rätt att personligen närvara vid förhandlingen ingår i rätten till en rättvis rättegång i artikel 6 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna [som undertecknats i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen)], enligt Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas tolkning. Denna domstol har också förklarat att den tilltalade personens rätt att personligen närvara vid förhandlingarna inte är absolut och att den tilltalade under vissa förhållanden av egen fri vilja, uttryckligen eller underförstått men otvetydigt, kan avsäga sig rätten att vara närvarande.

...

15) Skälen för icke-erkännande är valfria. Medlemsstaternas utrymme för egen bedömning när det gäller införlivandet av dessa skäl i nationell lagstiftning styrs emellertid i synnerhet av rätten till en rättvis rättegång, samtidigt som hänsyn tas till detta rambesluts övergripande mål att stärka enskilda personers processuella rättigheter och att underlätta det straffrättsliga samarbetet.”

13 I artikel 1.1 i detta rambeslut föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta rambeslut är att stärka de processuella rättigheterna för personer som är föremål för straffrättsliga förfaranden och att samtidigt underlätta det straffrättsliga samarbetet, och särskilt att förbättra ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden mellan medlemsstaterna.”

Irländsk rätt

14 I section 37.1 i European Arrest Warrant Act 2003 (2003 års lag om europeiska arresteringsorder), i dess lydelse vid tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet (nedan kallad 2003 års lag om europeisk arresteringsorder), föreskrivs följande:

”En person ska inte överlämnas enligt denna lag om

- a) detta skulle strida mot statens skyldigheter enligt
  - i) [Europakonventionen], eller
  - ii) protokollen till [Europakonventionen],

...”

15 I section 45 i denna lag föreskrivs följande:

”En person ska inte överlämnas enligt denna lag om vederbörande inte varit personligen närvarande vid den förhandling efter vilken den fällande dom eller den frihetsberövande åtgärd som den europeiska arresteringsordern utfärdats till verkställighet av, om inte uppgifterna i punkt d, led 2–4 i det formulär som återfinns i bilagan till rambeslut 2002/584.”

Polsk rätt

- 16 I artikel 75.1 i kodeks karny (strafflagen) av den 6 juni 1997 (Dz. U. nr 88, position 553), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, föreskrivs följande:

”Domstolen ska besluta om verkställighet av ett fängelsestraff om den dömda personen under prövotiden har begått ett uppsåtligt brott liknande det för vilket vederbörande dömts till fängelse genom ett giltigt och lagakraftvunnet avgörande.”

Målen vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

Mål C-514/21

- 17 Den 10 oktober 2006 dömde Encsi városi bíróság (Distriktsdomstolen i Encs, Ungern) LU till ansvar för fyra brott som begåtts år 2005.
- 18 Den 19 april 2007 fastställde Borsod Abaúj Zemplén Megyei Bíróság (Appellationsdomstolen i Borsod-Abaúj-Zemplén, Ungern) den domen och dömde LU till ett års fängelse. LU hade delgetts kallelse till förhandlingen och var företrädd av en advokat. Verkställigheten av straffet sköts emellertid upp under en prövotid på två år. LU hade tillbringat en månad i häkte och det återstod därför elva månader för honom att avtjäna i fängelse.
- 19 Den 16 december 2010 dömde Encsi városi bíróság (Distriktsdomstolen i Encs) LU till böter för utebliven betalning av underhåll som förfallit under år 2008. Den domen avsåg således en gärning begången under prövotiden för det tidigare utdömda straffet. LU var närvarande vid förhandlingen den 15 november och den 13 december 2010. Han var inte närvarande när distriktsdomstolen avkunnade sin dom.
- 20 I juni 2012 ändrade Miskolci Törvényszék (Appellationsdomstolen i Miskolc, Ungern) denna dom. LU dömdes till fängelse i fem månader och förbjöds att inneha offentliga uppdrag under ett år. Appellationsdomstolen i Miskolc förordnade samtidigt att LU skulle avtjäna det straff avseende gärningar begångna år 2005 som han hade dömts till ansvar för. Det är inte utrett huruvida Appellationsdomstolen i Miskolc var skyldig att förordna att straffet skulle verkställas eller om den hade utrymme för fritt skön i denna fråga.
- 21 LU hade kallats att närvara vid Miskolci Törvényszék (Appellationsdomstolen i Miskolc). Trots att LU aldrig mottagit denna kallelse har delgivningen ansetts som lagenlig enligt ungersk rätt. LU var inte närvarande vid förhandlingen vid appellationsdomstolen, men nämnda domstol utsåg en advokat att företräda honom. Advokaten närvarade vid förhandlingen och ingav därefter för LU:s räkning dels en begäran om förnyad prövning, vilken avlogs, dels en ansökan om nåd.
- 22 I september 2012 utfärdade ungerska myndigheter en europeisk arresteringsorder i vilken de begärde att LU, som befann sig i Irland, skulle överlämnas för verkställighet av de straff som han hade dömts till för såväl de brott som begåtts år 2005 som för brottet avseende utebliven betalning av underhåll. High Court (Överdomstolen i brottmål, Irland) vägrade emellertid att verkställa denna arresteringsorder.

- 23 Efter ansökan från LU förelade Miskolci Törvényszék (Appellationsdomstolen i Miskolc) den 28 oktober 2015 Encsi Járásbíróság (Distriktsdomstolen i Encs) att utreda huruvida det skulle ske en förnyad prövning av de brott som begåtts år 2005. Den 24 oktober 2016 avlog Encsi Járásbíróság (Distriktsdomstolen i Encs) ansökan om förnyad prövning. LU inställde sig inte till sammanträdet vid Encsi Járásbíróság (Distriktsdomstolen i Encs), men var företrädd av en advokat som han hade utsett.
- 24 LU överklagade detta avgörande till Miskolci Törvényszék (Appellationsdomstolen i Miskolc). Appellationsdomstolen höll en förhandling den 20 mars 2017 vid vilken LU inte var närvarande. Han företräddes vid den förhandlingen av en advokat som han hade utsett. Den 29 mars 2017 avlog den domstolen begäran om förnyad prövning.
- 25 Till följd av detta avgörande var det fängelsestraff som LU hade dömts till för de brott som han hade begått år 2005 och som Miskolci Törvényszék (Appellationsdomstolen i Miskolc) i juni 2012 hade förordnat skulle verkställas, på nytt verkställbart enligt ungersk rätt.
- 26 Den 27 juli 2017 utfärdade ungerska myndigheter en andra europeisk arresteringsorder, vilken är den arresteringsorder som är aktuell i det nationella målet, för att LU skulle avtjäna de resterande elva månaderna av det fängelsestraff som han hade dömts till för de fyra brott som han hade begått år 2005.
- 27 Genom beslut av den 15 december 2020 beslutade High Court (Överdomstolen i brottmål) att LU skulle överlämnas enligt denna arresteringsorder. LU överklagade till Court of Appeal (Appellationsdomstolen, Irland), som är hänskjutande domstol i EU-domstolens mål. Court of Appeal (Appellationsdomstolen) har anfört att LU inte var närvarande vid den förhandling vid Miskolci Törvényszék (Appellationsdomstolen i Miskolc) som avsåg den europeiska arresteringsorder som är aktuell i det nationella målet och som ledde till att han dels dömdes till ansvar för utebliven betalning av underhåll, dels till att det förordnades att han skulle verkställa det första frihetsberövande straffet. Det förefaller som om LU inte avsagt sig sin rätt att närvara vid nämnda förhandling och Court of Appeal (Appellationsdomstolen) anser därför att förhandlingen inte genomförts i enlighet med artikel 6 i Europakonventionen.
- 28 Court of Appeal (Appellationsdomstolen) anser vidare att om förfarandet vid Miskolci Törvényszék (Appellationsdomstolen i Miskolc) anses utgöra en del av "förhandlingen", i den mening som avses i artikel 4a i rambeslut 2002/584, skulle varken villkoren i den artikeln eller i section 45 i 2003 års lag om europeiska arresteringsorder vara uppfyllda.
- 29 Den hänskjutande domstolen har vidare anfört att beslutet om att LU ska avtjäna det första frihetsberövande straffet skulle kunna anses utgöra endast ett beslut angående verkställigheten av straffet i den mening som avses i domen av den 22 december 2017, Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026). Den hänskjutande domstolen har dessutom påpekat att varken det förstnämnda beslutet eller den dom genom vilken LU fälldes till ansvar för utebliven betalning av underhåll hade till ändamål eller verkan att förändra typen eller längden på det frihetsberövande straff som LU hade ådömts för de brott som han hade begått år 2005. Detta innebär enligt den hänskjutande domstolen att båda dessa avgöranden faller utanför tillämpningsområdet för artikel 4a i rambeslut 2002/584.
- 30 Den hänskjutande domstolen anser emellertid att det nationella målet i flera hänseenden skiljer sig från det mål som avgjordes genom domen av den 22 december 2017, Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026).

- 31 Den andra fällande domen gentemot LU förefaller, enligt den hänskjutande domstolen, först och främst ha haft bestämmande inverkan, eftersom den medförde att den uppskjutna verkställigheten av den frihetsberövande påföljd som LU tidigare hade ådömts upphörde. För det fall LU överlämnades skulle han inte ha någon rätt att yttra sig i efterhand. Omständigheterna i det nationella målet uppvisar slutligen ett mycket närmare samband med artikel 6 i Europakonventionen samt med artikel 47 och artikel 48.2 i stadgan än det mål som avgjordes genom domen av den 22 december 2017, *Ardic* (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026). Det är nämligen endast på grund av att LU erkänt och fällts till ansvar i sin utvaro för utebliven betalning av underhåll som det frihetsberövande straff, som han ådömts för brott begångna år 2005, blev verkställbart och det råder inte något tvivel om att artikel 6 i Europakonventionen är tillämplig på den förhandling som föregick en sådan utvarodöm.
- 32 Den hänskjutande domstolen har dessutom påpekat att eftersom artikel 4a i rambeslut 2002/584 och section 45 i 2003 års lag om europeisk arresteringsorder utgör hinder för att överlämna LU för att han ska avtjäna det straff avseende utebliven betalning av underhåll som han dömts till i sin utvaro, framstår det som onormalt att han skulle kunna överlämnas till ungerska myndigheter för att avtjäna ett straff som avser brott begångna år 2005, då detta straff endast blivit verkställbart till följd av utvarodomen.
- 33 Den hänskjutande domstolen har tillagt att beslutet av Miskolci Törvényszék (Appellationsdomstolen i Miskolc) om återkallelse av den uppskjutna verkställigheten av det första frihetsberövande straffet skulle kunna anses ha ett så nära samband med den fällande domen om utebliven betalning av underhåll att en kränkning i den domen av artikel 6.1 i Europakonventionen, även borde medföra att beslutet ger upphov till motsvarande kränkning.
- 34 Mot denna bakgrund beslutade Court of Appeal (Appellationsdomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
- ”1) a) När den eftersökta personen begärs överlämnad för att avtjäna ett fängelsestraff som ursprungligen var villkorligt men som domstolen senare beslutade skulle verkställas till följd av att den eftersökta personen dömts för ytterligare brott och när verkställighetsbeslutet har fattats av den domstol som dömde den eftersökta personen för det ytterligare brottet, ingår det förfarande som leder till den senare fällande domen och verkställighetsbeslutet i ’förhandlingen’ i den mening som avses i artikel 4a.1 i [rambeslut 2002/584]?
- b) Har det någon betydelse för svaret på fråga 1 a ovan huruvida den domstol som utfärdade verkställighetsbeslutet var skyldig att fatta detta beslut enligt lag eller huruvida den hade ett utrymme för skönsmässig bedömning att göra detta?
- 2) Har den verkställande rättsliga myndigheten, under sådana omständigheter som anges i fråga 1 ovan, befogenhet att utreda huruvida det förfarande som ledde till den senare fällande domen och verkställighetsbeslutet och som genomfördes i den eftersökta personens utvaro, uppfyllde kraven i artikel 6 i Europakonventionen och framför allt huruvida den eftersökta personens utvaro medförde en kränkning av rätten till försvar och/eller den eftersökta personens rätt till en rättvis rättegång?
- 3) a) Om den verkställande rättsliga myndigheten, under sådana omständigheter som anges i fråga 1 ovan, anser det utrett att det förfarande som ledde till den senare fällande domen och verkställighetsbeslutet inte uppfyllde kraven i artikel 6 i Europakonventionen och framför allt att den eftersökta personens utvaro medförde ett åsidosättande av rätten till

försvar och/eller till en rättvis rättegång, har den verkställande rättsliga myndigheten befogenhet och/eller skyldighet a) att vägra överlämnande av den eftersökta personen eftersom ett överlämnande skulle strida mot artikel 6 i Europakonventionen och/eller artiklarna 47 och 48.2 i [stadgan] och/eller b) att kräva att den utfärdande rättsliga myndigheten, som ett villkor för överlämnande av personen, garanterar att den eftersökta personen, efter överlämnandet, kommer att ha rätt till en förnyad prövning eller möjlighet att överklaga den fällande dom som lett till verkställighetsbeslutet, varvid personen medges rätten att delta och få själva sakfrågan prövad på nytt även mot bakgrund av ny bevisning, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs?

- b) Vad beträffar fråga 3 a ovan, är det tillämpliga kriteriet huruvida ett överlämnande av den eftersökta personen skulle medföra en kränkning av personens grundläggande rättigheter enligt artikel 6 i Europakonventionen och/eller artiklarna 47 och 48.1 i stadgan med avseende på deras kärninnehåll? Om så är fallet, räcker den omständigheten att det förfarande som ledde till den senare fällande domen och verkställighetsbeslutet genomfördes i den eftersökta personens utemåland och att den eftersökta personen, om han skulle överlämnas, inte kommer att ha rätt till förnyad prövning eller möjlighet att överklaga för att den verkställande rättsliga myndigheten ska kunna konstatera att ett överlämnande skulle medföra en kränkning av dessa rättigheter med avseende på deras kärninnehåll?”

Mål C-515/21

- 35 Den 29 maj 2015 dömde Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia (Distriktsdomstolen i Wrocław-Śródmieście, Polen) PH till fängelse i ett år för ett brott som begåtts år 2015. PH var närvarande vid förhandlingen. Verkställigheten av straffet sköts upp villkorligt under en provotid på fem år. PH överklagade inte den domen.
- 36 Den 21 februari 2017 befanns PH av Sąd Rejonowy w Bydgoszczy (Distriktsdomstolen i Bydgoszcz, Polen) skyldig till ett andra brott för vilket han dömdes till fjorton månaders fängelse. PH kände inte till förhandlingen vid den domstolen och närvarade inte vid förhandlingen, varken personligen eller genom ombud.
- 37 Den 16 maj 2017 beslutade Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia (Distriktsdomstolen i Wrocław-Śródmieście) med stöd av artikel 75.1 i den polska strafflagen att PH skulle avtjäna det fängelsestraff på ett år som han hade dömts till, eftersom han hade återfallit i brott under provotiden. Den domstolen hade inte något utrymme för skönsmässig bedömning i detta avseende.
- 38 PH hade inte kännedom om det förfarande som hade inletts vid Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia (Distriktsdomstolen i Wrocław-Śródmieście) och som utmynnade i beslutet att återkalla den uppskjutna verkställigheten av hans första fängelsestraff. PH var inte närvarande vid sammanträdet den 16 maj 2017, varken personligen eller genom ombud.
- 39 PH:s frist för att överklaga den dom i vilken han fälldes till ansvar för det andra brottet har löpt ut. Om PH överlämnas kommer han inte att ha rätt att yttra sig, annat än genom anlitan av extraordinära rättsmedel.
- 40 Den 26 februari 2019 utfärdade Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia (Distriktsdomstolen i Wrocław-Śródmieście) en europeisk arresteringsorder mot PH, som befinner sig i Irland, för verkställighet av det fängelsestraff på ett år som han hade dömts till den 29 maj 2015.

- 41 Genom beslut av den 16 november 2020 förordnade High Court (Överdomstolen i brottmål) att PH skulle överlämnas med stöd av arresteringsordern. PH överklagade detta beslut till Court of Appeal (Appellationsdomstolen).
- 42 Court of Appeal (Appellationsdomstolen) har understrukt att det förefaller som det förfarande genom vilket PH i sin utearo dömdes till ansvar för det andra brottet varken är förenligt med artikel 6 i Europakonventionen eller med artiklarna 47 och 48 i stadgan, eftersom det tycks framgå att PH inte har av sagt sig rätten att närvara vid rättegången.
- 43 Mot denna bakgrund beslutade Court of Appeal (Appellationsdomstolen), av skäl motsvarande dem som redovisats i punkterna 27–33 ovan, att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
- ”1) När den eftersökta personen begärs överlämnad för att avtjäna ett fängelsestraff som ursprungligen var villkorligt men som domstolen senare beslutade skulle verkställas till följd av att den eftersökta personen dömts för ytterligare brott, i en situation där domstolen – till följd av sistnämnda fällande dom – var skyldig att meddela verkställighetsbeslutet, ingår det förfarande som leder till den senare fällande domen och/eller det förfarande som leder till utfärdandet av verkställighetsbeslutet i ’förhandlingen’ i den mening som avses i artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584?
- 2) Har den verkställande rättsliga myndigheten, under sådana omständigheter som anges i fråga 1 ovan, befogenhet och/eller skyldighet att utreda huruvida det förfarande som ledde till den senare fällande domen och/eller det förfarande som ledde till verkställighetsbeslutet, varav båda genomfördes i den eftersökta personens utearo, uppfyllde kraven i artikel 6 i Europakonventionen och framför allt huruvida den eftersökta personens utearo medförde ett åsidosättande av rätten till försvar och/eller till en rättvis rättegång?
- 3) a) Om den verkställande rättsliga myndigheten, under sådana omständigheter som anges i fråga 1 ovan, anser det utrett att det förfarande som ledde till den senare fällande domen och verkställighetsbeslutet inte uppfyllde kraven i artikel 6 i Europakonventionen och framför allt att den eftersökta personens utearo medförde ett åsidosättande av rätten till försvar och/eller till en rättvis rättegång, har den verkställande rättsliga myndigheten befogenhet och/eller skyldighet a) att vägra överlämnande av den eftersökta personen eftersom ett överlämnande skulle strida mot artikel 6 i Europakonventionen och/eller artiklarna 47 och 48.2 i [stadgan] och/eller b) att kräva att den utfärdande rättsliga myndigheten, som ett villkor för överlämnande av personen, garanterar att den eftersökta personen, efter överlämnandet, kommer att ha rätt till en förnyad prövning eller möjlighet att överklaga den fällande dom som lett till verkställighetsbeslutet, varvid personen medges rätten att delta och få själva sakfrågan prövad på nytt även mot bakgrund av ny bevisning, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs?
- b) Vad beträffar fråga 3 a ovan, är det tillämpliga kriteriet huruvida ett överlämnande av den eftersökta personen skulle medföra en kränkning av personens grundläggande rättigheter enligt artikel 6 i Europakonventionen och/eller artiklarna 47 och 48.1 i stadgan med avseende på deras kärninnehåll? Om så är fallet, räcker den omständigheten att det förfarande som ledde till den senare fällande domen och verkställighetsbeslutet genomfördes i den eftersökta personens utearo och att den eftersökta personen, om han skulle överlämnas, inte kommer att ha rätt till förnyad prövning eller möjlighet att

överklaga för att den verkställande rättsliga myndigheten ska kunna konstatera att ett överlämnande skulle medföra en kränkning av dessa rättigheter med avseende på deras kärninnehåll?”

- 44 Genom beslut av domstolens ordförande av den 20 september 2021 förenades målen C-514/21 och C-515/21 vad gäller det muntliga förfarandet och domen.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 45 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan i de förenade målen C-514/21 och C-515/21 för att få klarhet i huruvida artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584, jämförd med artiklarna 47 och 48 i stadgan, ska tolkas så, att när en uppskjuten verkställighet av ett frihetsberövande straff återkallas på grund av att den tilltalade dömts till ansvar för ett nytt brott och en europeisk arresteringsorder utfärdas för verkställighet av nämnda straff, utgör då avgörandet, meddelat i den tilltalades uttalande, om återkallelse av den uppskjutna verkställigheten eller den andra fällande brottmålsdomen, vilken även meddelats i den tilltalades uttalande, ett ”beslut” i den mening som avses i den bestämmelsen.
- 46 För det första erinrar domstolen om att rambeslut 2002/584 syftar till att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet, genom att det inrättar ett förenklat och effektivt system för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott, för att uppnå det mål som ställts upp för Europeiska unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, varvid beslutet grundas på den höga grad av förtroende som måste finnas mellan medlemsstaterna (dom av den 31 januari 2023, Puig Gordi m.fl., C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 67 och där angiven rättspraxis).
- 47 I detta syfte framgår det av rambeslutet, och särskilt av dess artikel 1.2, att möjligheten att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder har utformats som ett undantag som ska tolkas restriktivt, och huvudregeln är att den europeiska arresteringsordern ska verkställas (dom av den 31 januari 2023, Puig Gordi m.fl., C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 68 och där angiven rättspraxis).
- 48 För det andra framgår det av lydelsen i artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584 att den verkställande rättsliga myndigheten har en möjlighet att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, som utfärdats i syfte att verkställa ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd, när den berörda personen inte var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till beslutet, såvida det inte i den europeiska arresteringsordern anges att villkoren i leden a–d i nämnda bestämmelse är uppfyllda (dom av den 17 december 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punkt 38 och där angiven rättspraxis).
- 49 Artikel 4a i rambeslut 2002/584 begränsar således möjligheterna att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder genom att på ett precist och enhetligt sätt ange under vilka villkor erkännande och verkställighet av ett avgörande, varvid den berörda personen inte varit personligen närvarande vid förhandlingen, inte får vägras (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 december 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punkterna 35 och 36 och där angiven rättspraxis).

- 50 Artikel 4a i rambeslut 2002/584 syftar således till att säkerställa en hög skyddsnivå och att ge den verkställande myndigheten möjlighet att överlämna den berörda personen trots att denna inte var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till den fällande domen, samtidigt som rätten till försvar iakttas till fullo (dom av den 17 december 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punkt 39 och där angiven rättspraxis). Det framgår uttryckligen av artikel 1 i rambeslut 2009/299, jämförd med skälen 1 och 15 i samma rambeslut, att artikel 4a infördes i rambeslut 2002/584 för att skydda den tilltalades rätt att personligen närvara vid det brottmålsförfarande som inletts mot vederbörande, samtidigt som det ömsesidiga erkännandet av rättsliga avgöranden mellan medlemsstaterna förstärks.
- 51 Artikel 4a i rambeslut 2002/584 ska vidare tolkas och tillämpas på ett sätt som är förenligt med artikel 47 andra och tredje styckena samt artikel 48 i stadgan, vilka, såsom framgår av förklaringarna till stadgan, motsvarar artikel 6 i Europakonventionen. EU-domstolen ska således se till att dess tolkning av artikel 47 andra och tredje styckena och artikel 48 i stadgan säkerställer en skyddsnivå som tar hänsyn till den skyddsnivå som garanteras i artikel 6 i Europakonventionen, såsom den tolkats av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (dom av den 15 september 2022, HN (Rättegång mot en tilltalad som avlägsnats ur landet), C-420/20, EU:C:2022:679, punkt 55).
- 52 För det tredje framgår det av domstolens praxis att begreppet ”förhandling”, i den mening som avses i artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584, ska förstås så, att det avser det förfarande som lett till det rättsliga avgörande varigenom den person som önskas överlämnad genom verkställighet av en europeisk arresteringsorder har dömts genom en lagkraftvunnen fällande dom (dom av den 10 augusti 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punkt 74, och dom av den 22 december 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punkt 64).
- 53 Ett beslut om verkställighet eller om tillämpningen av ett frihetsberövande straff som meddelats tidigare utgör däremot inte ett ”beslut”, i den mening som avses i artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584, såvida inte beslutet påverkar ansvarsfrågan eller syftar eller leder till att typen eller varaktigheten av straffet ändras och den myndighet som meddelat beslutet har haft ett visst utrymme för skönmässig bedömning. Av detta följer att ett beslut om återkallelse av uppskjuten verkställighet av ett frihetsberövande straff till följd av att den tilltalade har åsidosatt ett av de objektiva villkoren för den uppskjutna verkställigheten, såsom att begå ett nytt brott under prövotiden, inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584, eftersom beslutet inte ändrar straffet, vare sig såvitt avser dess typ eller dess varaktighet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 december 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punkterna 77, 81, 82 och 88).
- 54 Den myndighet som har till uppgift att besluta om en sådan återkallelse gör inte någon ny prövning av själva sakfrågan i det mål som avgjorts genom den fällande brottmålsdomen och den omständigheten att myndigheten har ett utrymme för skönmässig bedömning är inte relevant, såvitt detta utrymme för skönmässig bedömning inte gör det möjligt för nämnda myndighet att ändra varaktigheten eller typen av det frihetsberövande straffet, såsom dessa bestämts i det lagkraftvunna avgörandet mot den eftersökta personen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 december 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punkt 80).

- 55 Denna restriktiva tolkning av begreppet ”förhandling”, i den mening som avses i artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584, är dessutom förenlig med systematiken för den ordning som inrättats genom rambeslutet. Såsom påpekats i punkt 47 ovan utgör denna bestämmelse ett undantag från huvudregeln att den verkställande rättsliga myndigheten är skyldig att överlämna den eftersökta personen till den utfärdande medlemsstaten och den ska följaktligen tolkas restriktivt.
- 56 En sådan tolkning är dessutom ägnad att på bästa sätt säkerställa det mål som eftersträvas med rambeslutet, vilket, såsom det erinrats om i punkt 46 ovan, är att förenkla och påskynda det rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna i enlighet med principen om ömsesidigt förtroende och principen om ömsesidigt erkännande, och samtidigt förhindra att den verkställande rättsliga myndighet ges ett övergripande uppdrag att kontrollera samtliga processuella beslut som fattats i den utfärdande medlemsstaten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 augusti 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punkterna 87 och 88 samt dom av den 31 januari 2023, Puig Gordi m.fl., C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 88).
- 57 Det följer av fast rättspraxis att rambeslut 2002/584, mot bakgrund av bestämmelserna i stadgan, inte får tolkas så, att det äventyrar effektiviteten i systemet för rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna i vilket den europeiska arresteringsordern, såsom den utformats av unionslagstiftaren, utgör en väsentlig del (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 47 och där angiven rättspraxis). Det följer vidare av fast rättspraxis att det i första hand är den utfärdande medlemsstatens ansvar att garantera rättigheterna för den person som begärs överlämnad (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 januari 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, punkterna 49 och 50).
- 58 En sådan tolkning av artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584 är även förenlig med rättspraxis från Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter. Det framgår av denna rättspraxis att förfaranden som avser formerna för verkställighet av straff inte omfattas av artikel 6 i Europakonventionen. Vidare framgår det att åtgärder som beslutas av en domstol efter det att ett straff vunnit laga kraft eller under verkställigheten av ett straff endast kan anses utgöra ”straff”, i den mening som avses i Europakonventionen, om de kan medföra att det ursprungligen ådömda straffet omdefinieras eller att detta straffs omfattning ändras (se, bland annat, Europadomstolen, den 3 april 2012, Boulois mot Luxemburg, CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, § 87; Europadomstolen, den 10 november 2015, Çetin mot Turkiet, CE:ECHR:2015:1110DEC003285709, §§ 42–47; Europadomstolen den 12 november 2019, Abedin mot Förenade kungariket, CE:ECHR:2019:1112DEC005402616, §§ 29–37); Europadomstolen, den 22 juni 2021, Ballıktaş Bingöllü, CE:ECHR:2021:0622JUD007673012, § 48, och Europadomstolen, den 10 november 2022, Kupinsky mot Ukraina, CE:ECHR:2022:1110JUD000508418, §§ 47–52).
- 59 För det fjärde, till skillnad från frågor rörande villkoren för verkställighet av ett fängelsestraff eller tillämpningen av ett sådant straff, omfattas ett domstolsavgörande genom vilket den tilltalade döms till ansvar av det straffrättsliga inslaget i artikel 6 i Europakonventionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 augusti 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 85, och dom av den 22 december 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punkt 75 och där angiven rättspraxis).

- 60 Den tilltalades rätt att närvara vid rättegången utgör en väsentlig del av rätten till försvar och är generellt sett av grundläggande betydelse för att rätten till en rättvis rättegång i brottmål, vilken är stadfäst i artikel 47 andra och tredje styckena samt i artikel 48 i stadgan, respekteras (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 september 2022, HN (Rättegång mot en tilltalad som avlägsnats ur landet), C-420/20, EU:C:2022:679, punkterna 54–56 och där angiven rättspraxis).
- 61 Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har i detta avseende slagit fast att en fällande dom som meddelas i en persons utevaro, där det inte är utrett att vederbörande avsagt sig rätten att närvara vid rättegången, att försvara sig eller att vederbörande avsiktligt håller sig undan, utgör ett uppenbart fall av rättsvägran (*déni de justice*), när personen i fråga saknar möjlighet att få en förnyad prövning efter att ha hörts om de faktiska och rättsliga omständigheter som ligger till för anklagelsen mot vederbörande (Europadomstolen, dom av den 1 mars 2006, Sejdivic mot Italien, CE:ECHR:2006:0301JUD005658100, § 82, Europadomstolen, den 9 juli 2019, Kislov mot Ryssland, CE:ECHR:2019:0709JUD000359810, §§ 106, 107 och 115).
- 62 I förevarande fall påpekar EU-domstolen följande. De domar genom vilka PH och LU en andra gång dömts till ansvar för brott har medfört att den behöriga nationella myndigheten blivit tvungen eller getts rätt att återkalla den uppskjutna verkställigheten av de frihetsberövande straff som PH och LU redan hade ådömts. Vidare har denna återkallelse i sig gjort det möjligt att utfärda de europeiska arresteringsorder som är aktuella i de nationella målen, då de frihetsberövande straff som PH och LU först ådömts blivit verkställbara genom återkallelsen.
- 63 En fällande dom i ett brottmål som meddelats i utevaro av den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder och utan vilken, såsom i förevarande fall, arresteringsordern inte hade kunnat utfärdas, utgör en nödvändig förutsättning för utfärdandet av arresteringsordern, vilken kan vara behäftad med ett grovt fel som allvarligt kränker den tilltalades rätt att personligen närvara vid rättegången, vilken är garanterad i artikel 47 andra och tredje styckena och artikel 48 i stadgan.
- 64 Såsom domstolen har påpekat i punkt 50 ovan har unionslagstiftaren beslutat att inom systemet med en europeisk arresteringsorder fästa särskild vikt vid den tilltalades rätt att personligen närvara vid rättegången genom att i artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584 införa värnandet av denna rätt som ett skäl när verkställighet av en arresteringsorder får vägras. Såsom har påpekats i punkt 51 ovan måste ett sådant skäl för att vägra verkställighet tolkas i enlighet med de krav som följer av artikel 47 andra och tredje och styckena samt artikel 48 i stadgan, såsom dessa krav lyfts fram i punkterna 60 och 61 ovan.
- 65 För att artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584 inte ska förlora en stor del av sin effektivitet, måste den verkställande rättsliga myndigheten, vid bedömningen av huruvida överlämnande av den eftersökta personen ska vägras med stöd av den bestämmelsen, kunna ta i beaktande inte endast att den lagakraftvunna fällande dom för vilken verkställighet söks genom den europeiska arresteringsordern eventuellt har meddelats i den tilltalades utevaro, utan även andra utevaroförfaranden som utmynnat i en fällande brottmålsdom utan vilken arresteringsordern inte skulle ha kunnat utfärdas.
- 66 Såsom Europeiska kommissionen har påpekat kan begreppet ”förhandling” för övrigt hänvisa till mer än ett domstolsavgörande när detta är nödvändigt för att förverkliga det mål som eftersträvas med artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584. Den artikeln syftar bland annat till att stärka

de berörda personernas rätt till försvar genom att säkerställa att deras grundläggande rätt till en rättvis rättegång i brottmål respekteras (se, analogt, dom av den 10 augusti 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 94).

- 67 Av detta följer att ett domstolsavgörande genom vilket den eftersökta personen döms till ansvar i sin utvaro ska anses utgöra ett "beslut" enligt artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584, tolkad mot bakgrund av artiklarna 47 och 48 i stadgan, när antagandet av avgörandet legat till grund för utfärdandet av den europeiska arresteringsordern.
- 68 Av det anförda följer att artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584, jämförd med artiklarna 47 och 48 i stadgan, ska tolkas så, att när den uppskjutna verkställigheten av ett frihetsberövande straff återkallas på grund av att den tilltalade dömts till ansvar för ett nytt brott och en europeisk arresteringsorder utfärdas för verkställighet av nämnda straff, utgör det avgörande genom vilket den tilltalade, i sin utvaro, dömts till ansvar för ett nytt brott ett "beslut" i den mening som avses i den bestämmelsen. Så är inte fallet avseende det avgörande genom vilket den uppskjutna verkställigheten av straffet återkallas.

Den andra och den tredje frågan

- 69 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra och den tredje frågan i de förenade målen C-514/21 och C-515/21, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida rambeslut 2002/584, jämfört med artiklarna 47 och 48 i stadgan, ska tolkas så, att det tillåter eller ålägger den verkställande rättsliga myndigheten att vägra att överlämna den eftersökta personen till den utfärdande medlemsstaten eller att villkora överlämnandet av denna person med att personen i fråga i den utfärdande medlemsstaten kommer att garanteras möjligheten till ett nytt avgörande eller ett överklagandeförfarande, när det framgår att det utevaroförfarande som utmynnat i återkallandet av den uppskjutna verkställigheten av det frihetsberövande straff för vilket den europeiska arresteringsordern utfärdats eller som lett till en andra fällande brottmålsdom mot nämnda person, vilken ligger till grund för utfärdandet av arresteringsordern, innebär en kränkning av artikel 47 eller artikel 48.2 i stadgan. Den hänskjutande domstolen frågar sig även om det krävs att en sådan kränkning rör kärninnehållet i de rättigheter som garanteras i dessa artiklar.
- 70 För det första framgår det av svaret på den första frågan i de förenade målen C-514/21 och C-515/21 att den fällande brottmålsdom som meddelats i den tilltalades utvaro och utan vilken den uppskjutna verkställigheten av det frihetsberövande straff som den europeiska arresteringsorder avser inte skulle ha återkallats, ingår i "förhandlingen", i den mening som avses i artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584.
- 71 Efter denna precisering, erinrar domstolen om att det i artikel 4a.1 a–d i rambeslut 2002/584 på ett precist och enhetligt sätt räknas upp under vilka villkor som erkännande och verkställighet av ett avgörande, som meddelats efter en rättegång där den berörda personen inte varit personligen närvarande, inte får vägras (dom av den 22 december 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punkt 71 och där angiven rättspraxis).
- 72 Härav följer att artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584 inte gör det möjligt för den verkställande rättsliga myndigheten att vägra att överlämna den berörda personen, om den europeiska arresteringsordern, med avseende på det domstolsavgörande i vilket det frihetsberövande straff utdömts som ligger till grund för utfärdandet av arresteringsordern, innehåller någon av de uppgifter som anges i leden a–d i artikel 4a.1.

- 73 I vart och ett av de fall som avses i artikel 4a.1 a-d i rambeslut 2002/584 innebär nämligen verkställigheten av en europeisk arresteringsorder inte någon kränkning av den berörda personens rätt till försvar, rätt till ett effektivt rättsmedel eller rätt till en rättvis rättegång, såsom dessa rättigheter är stadfästa i artiklarna 47 och 48.2 i stadgan (dom av den 26 februari 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punkterna 44 och 53).
- 74 Av samma skäl får den verkställande rättsliga myndigheten enligt artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584 inte vägra att överlämna den eftersökta personen till den utfärdande medlemsstaten när den europeiska arresteringsordern, med avseende på den fällande dom i brottmål som meddelats i den tilltalades uttalande vilken avses i punkt 70 ovan, innehåller någon av de uppgifter som anges i leden a–d i denna bestämmelse.
- 75 Omvänt gäller att när den europeiska arresteringsordern inte innehåller någon av de uppgifter som anges i artikel 4a.1 a–d i rambeslut 2002/584, måste den verkställande rättsliga myndigheten ha möjlighet att vägra att överlämna den eftersökta personen, oberoende av huruvida det skett en kränkning av kärninnehållet i den personens rätt till försvar, då något sådant krav varken följer av lydelsen i artikel 4a eller den artikelns syfte, såsom det erinrats om i punkt 50 ovan.
- 76 Det framgår vidare av lydelsen i nämnda artikel 4a, i synnerhet av lokutionen att den verkställande rättsliga myndigheten ”får vägra” att verkställa arresteringsordern, att myndigheten måste ha ett utrymme för skönsmässig bedömning i frågan huruvida det finns anledning att vägra verkställighet i ett sådant fall. Följaktligen går det inte av artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584 att dra slutsatsen att den verkställande rättsliga myndigheten, i ett sådant fall som det som beskrivs i föregående punkt, är skyldig att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, utan möjlighet för myndigheten att beakta omständigheterna i det enskilda fallet (se, analogt, dom av den 29 april 2021, X (Europeisk arresteringsorder – Ne bis in idem), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punkterna 43 och 44).
- 77 En sådan tolkning stöds av systematiken i rambeslutet. Såsom det har erinrats om i punkt 47 ovan är huvudregeln enligt rambeslutet att en europeisk arresteringsorder ska verkställas och skälen för att vägra erkännande och verkställighet utgör undantag. Om den verkställande rättsliga myndigheten fråntas möjligheten att ta i beaktande omständigheterna i det enskilda fallet, vilka kan få myndigheten att anse att villkoren för att vägra överlämnande inte är uppfyllda, skulle effekten bli att den rätt som föreskrivs i artikel 4a i rambeslutet omvandlades till en skyldighet i egentlig bemärkelse. Undantagsregeln om att vägra överlämnande skulle således omvandlas till huvudregel (se, analogt, dom av den 29 april 2021, X (Europeisk arresteringsorder – Ne bis in idem), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punkt 47).
- 78 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 115 i sitt förslag till avgörande, får – ur denna synvinkel – den verkställande rättsliga myndigheten ta i beaktande andra omständigheter som gör det möjligt för myndigheten att se till att överlämnandet av den berörda personen inte medför någon kränkning av vederbörandes rätt till försvar och sålunda genomföra överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten. I detta avseende kan det bland annat tas hänsyn till den berörda personens beteende, i synnerhet den omständigheten att vederbörande har försökt undgå delgivning av handlingar som adresserats till honom eller henne eller att vederbörande sökt undvika all kontakt med sitt ombud (dom av den 17 december 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punkterna 51 och 52 samt där angiven rättspraxis).

- 79 Domstolen har vid upprepade tillfällen slagit fast att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder endast får underställas ett av de villkor som uttömmande räknas upp i artikel 5 i rambeslut 2002/584 (dom av den 14 juli 2022, Procureur général près la cour d'appel d'Angers, C-168/21, EU:C:2022:558, punkt 60 och där angiven rättspraxis).
- 80 Ett åtagande från den utfärdande medlemsstatens sida att den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder ges rätt till en ny rättegång, när vederbörande – med kränkning av rätten till försvar – dömts i sin utelämnade ingår emellertid inte bland de villkor som räknas upp i artikel 5. Av detta följer att unionsrätten utgör hinder för att den verkställande rättsliga myndigheten får underkasta överlämnandet av en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder ett sådant villkor.
- 81 För att säkerställa ett effektivt samarbete på straffrättens område måste den verkställande rättsliga myndigheten icke desto mindre fullt ut anlita de åtgärder som anges i artikel 15 i rambeslut 2002/584 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 januari 2023, Puig Gordi m.fl., C-158/21 EU:C:2023:57, punkt 132 och där angiven rättspraxis).
- 82 Denna myndighet kan följaktligen besluta sig för att söka – vid behov genom en begäran om kompletterande uppgifter i den mening som avses i artikel 15.2 i rambeslutet – en försäkran från den utfärdande medlemsstaten om att den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern kommer att upplysas om att vederbörande enligt lagstiftningen i den utfärdande medlemsstaten har rätt till en förnyad prövning i vilken personen i fråga kan delta och som gör det möjligt att på nytt få själva sakfrågan prövad, mot bakgrund av nytt bevismaterial, och att få det ursprungliga avgörandet upphävt. Detta innebär att om en sådan försäkran lämnades av den utfärdande medlemsstaten skulle den verkställande rättsliga myndigheten vara skyldig att i enlighet med artikel 4a.1 d i rambeslutet överlämna den berörda personen.
- 83 För det andra framgår det av svaret på den första frågan (se punkt 68 ovan) att beslutet att återkalla den uppskjutna verkställigheten av det frihetsberövande straff till verkställighet av vilket den europeiska arresteringsordern utfärdats, inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 4a i rambeslut 2002/584, vilket innebär att den omständigheten att detta beslut har fattats i den tilltalades utelämnade inte kan motivera att en verkställande rättslig myndighet vägrar att överlämna den eftersökta personen.
- 84 För övrigt utgör en sådan omständighet inte något av de skäl till att verkställighet ska eller får vägras, vilka räknas upp i artiklarna 3 och 4 i rambeslutet, och dessa bestämmelser kan därför inte heller ligga till grund för en sådan vägran.
- 85 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 126 i sitt förslag till avgörande kan överlämnandet av den eftersökta personen emellertid i undantagsfall vägras med stöd av artikel 1.3 i rambeslutet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 januari 2023, Puig Gordi m.fl., C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 72).
- 86 Domstolen preciserar i detta avseende att en verkställande rättslig myndighet endast får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder med stöd av artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 47 i stadgan, då myndigheten förfogar över uppgifter som tycks visa att det föreligger en verklig risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 47 andra stycket i stadgan på grund av systembrister eller allmänna brister, och denna myndighet på ett konkret och precist sätt kontrollerat – med hänsyn tagen till den eftersökta

möjlighet att i denna medlemsstat få en förnyad prövning eller tillgång till ett överklagandeförfarande där det kan ske en ny prövning av ett sådant återkallelsebeslut eller av den andra fällande brottmålsdom som meddelats i den tilltalades utelämnande och som ligger till grund för utfärdandet av arresteringsordern.

Rättegångskostnader

- 93 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

- 1) Artikel 4a.1 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, jämförd med artiklarna 47 och 48 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

ska tolkas så,

att när den uppskjutna verkställigheten av ett frihetsberövande straff återkallas på grund av att den tilltalade dömts till ansvar för ett nytt brott och en europeisk arresteringsorder utfärdas för verkställighet av nämnda straff, utgör det avgörande genom vilket den tilltalade, i sin utelämnande, dömts till ansvar för ett nytt brott ett ”beslut” i den mening som avses i den bestämmelsen. Så är inte fallet avseende det avgörande genom vilket den uppskjutna verkställigheten av straffet återkallas.

- 2) Artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299,

ska tolkas så,

att den verkställande rättsliga myndigheten har rätt att vägra att överlämna den eftersökta personen till den utfärdande medlemsstaten, när det framgår att det förfarande som utmynnat i en andra fällande brottmålsdom mot denna person, vilken ligger till grund för utfärdandet av den europeiska arresteringsordern, har genomförts i dennes utelämnande, såvida inte den europeiska arresteringsordern, med avseende på detta förfarande, innehåller någon av de uppgifter som anges i leden a–d i denna bestämmelse.

- 3) Rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299, jämfört med artiklarna 47 och 48.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

ska tolkas så,

att det utgör hinder för att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att överlämna den eftersökta personen till den utfärdande medlemsstaten, med motiveringen att det förfarande som utmynnat i återkallelsen av den uppskjutna verkställigheten av det frihetsberövande straff till verkställighet av vilket den

europiska arresteringsordern utfärdats har genomförts i denna persons utvaro, eller villkorar överlämnandet av den eftersökta personen av att personen har möjlighet att i denna medlemsstat få en förnyad prövning eller tillgång till ett överklagandeförfarande där det kan ske en ny prövning av ett sådant återkallelsebeslut eller av den andra fällande brottmålsdom som meddelats i den tilltalades utvaro och som ligger till grund för utfärdandet av arresteringsordern.

Underskrifter